

МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра урології та нефрології

«Затверджую»
в.о. ректора ОНМедУ,
д. мед. н., професор
Р.С. Вастьянов
« 09 » 2020 р.

ПРОГРАМА ВИБІРОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**Клінічна симптоматика диференційована діагностика урологічних
захворювань**
(назва навчальної дисципліни)

підготовки: **докторів філософії на III освітньо-науковому рівні**
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: **22 «Охорона здоров'я»**
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність: **222 Медицина**
(код та найменування спеціальності)

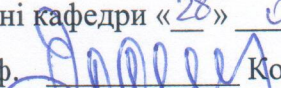
Розробники:

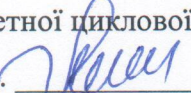
Завідувач кафедри урології та нефрології, д.мед.н., проф. Костев Ф.І.,
асистент кафедри урології та нефрології Руденко О.В.

О д е с а
2020

Вступ

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Клінічна симптоматика диференційована діагностика урологічних захворювань» складена на підставі освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 «Медицина» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 04.06.2020 року (протокол № 4).

Програму обговорено на засіданні кафедри «28» 08 2020 р. (прот. № 1).
Завідувач кафедри, д.мед.н. проф. Костев Ф.І.

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з «хірургічних» дисциплін «39» 08 2020 р. (прот. № 1).
Голова предметної циклової методичної комісії з «хірургічних» дисциплін,
д.мед.н., проф. В.В. Міщенко

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «16» 09 2020 р. (прот. № 1).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма вибіркової навчальної дисципліни (ВНД) визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус з програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований в термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти. «Клінічна симптоматика диференційована діагностика урологічних захворювань» - навчальна дисципліна, яка викладається на другому році навчання в аспірантурі та відноситься до хірургічних дисциплін. Дисципліна спеціалізується на вивченні анатоמו-клінічних і фізіологічних особливостей органів сечостатевої системи, сучасних методів діагностики урологічних захворювань, верифікації отриманих даних та шляхів застосування одержаної інформації для вирішення наукових і практичних завдань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є урологічні хвороби, механізми їх виникнення та зв'язок з загальними патологічними процесами.

Навчальна дисципліна забезпечує підготовку докторів філософії, що володіють значним обсягом теоретичних та практичних знань, вмінь і навичок, які дозволяють їм провести комплексну оцінку стану організму у осіб з урологічною патологією, встановити причини її виникнення, спланувати на підставі цих зв'язків комплекс діагностичних і лікувальних заходів, провести науковий аналіз отриманих результатів і зробити відповідні висновки

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна ґрунтується на знанні анатомії та патологічної анатомії, гістології, медико-біологічної фізики, фізіології та патологічної фізіології, мікробіології, фармакології, гігієни, загальної хірургії, клінічної анатомії і оперативної хірургії, медичної генетики. Інтегрується з такими дисциплінами, як внутрішні хвороби, педіатрія, хірургія, гінекологія, неврологія, ендокринологія, фізіотерапія, фтизіатрія, шкірні та венеричні хвороби, інфекційні хвороби, токсикологія, профпатологія та інші.

Урологія формує уявлення про взаємозв'язок органів сечостатевої системи з іншими системами організму. Закладає основи застосування отриманих знань в діяльності, спрямованій на розв'язання комплексних проблем науки та практичної медицини.

1. **Мета та завдання ВІД «Клінічна симптоматика диференційована діагностика урологічних захворювань».**

Метою є формування системних знань про причини виникнення, механізми розвитку, клінічні прояви, сучасні засоби діагностики та лікування урологічних захворювань органів сечостатевої системи, а також про взаємозв'язки між різними структурами сечостатевої системи та іншими системами організму людини.

«Клінічна симптоматика диференційована діагностика урологічних захворювань» як дисципліни є здатність:

- 1) Розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності;
- 2) Проводити оригінальне наукове дослідження;
- 3) Створювати новий науковий продукт, конкурентоздатний на міжнародному ринку;
- 4) Здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики;
- 5) Застосовувати результати власних досліджень у викладацькій діяльності.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів, сформульованим у термінах результатів навчання)

Опанування дисципліни забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

- 1) *Інтегральна компетентність:* здатність виявляти та розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальні наукові дослідження та здійснювати педагогічну, професійно, дослідницьку ініціативну діяльність у галузі медицини.
- 2) *Загальні компетентності (ЗК):* за шифрами ЗК.1; ЗК.2; ЗК.3; ЗК.4; ЗК.5; ЗК.6; ЗК.7 (табл 1).

Таблиця 1

Перелік загальних компетентностей та відповідних їм шифрів

Шифр	Характеристика загальної компетентності
ЗК.1	Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня.
ЗК.2	Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.
ЗК.3	Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК.4	Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з

	представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
ЗК.5	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї
ЗК.6	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
ЗК.7	Вміння планувати та управляти часом

3) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): за шифрами СК.1; СК.2; СК.3; СК.4; СК.5; СК.6; СК.7; СК.8; СК.9; СК.10 (табл 2).

Таблиця 2

Перелік спеціальних компетентностей та відповідних їм шифрів

Шифр	Характеристика спеціальної компетентності
СК.1	Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти
СК.2	Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницьке питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини
СК.3	Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини
СК.4	Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту
СК.5	Володіння сучасними методами наукового дослідження
СК.6	Здатність проводити конкретний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження
СК.7	Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві
СК.8	Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я
СК.9	Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національного та міжнародних стандартів
СК.10	Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом

Результати навчання (РН): відповідають шифрам РН.1; РН.2; РН.3; РН.4; РН.5; РН.6; РН.7; РН.8; РН.9; РН.10; РН.11; РН.12; РН.13; РН.14; РН.15; РН.16; РН.17;

Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню в яких сприяє той чи інший змістовий модуль (ЗМ), наведені у табл 3.

Перелік результатів навчання

Шифр	Результати навчання
РН.1	Застосувати науково-професійні знання; сформулювати ідеї та концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.
РН.2	Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.
РН.3	Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові і складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.
РН.4	Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.
РН.5	Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.
РН.6	Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.
РН.7	Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини.
РН.8	Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.
РН.9	Винаходити та обґрунтувати нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.
РН.10	Впроваджувати та використовувати результати наукових досліджень у медичній практиці та освітньому процесі.
РН.11	Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.
РН.12	Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому відповідно до національних та міжнародних стандартів.
РН.13	Управляти роботою колективу студентів, наукових співробітників, колег, міждисциплінарної команди.
РН.14	Організувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.
РН.15	Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.
РН.16	Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.
РН.17	Демонструвати академічну добросовісність та діяти відповідально щодо

достовірності отриманих наукових результатів.

Результати навчання для дисциплін.

Аспірант (здобувач) має знати:

- Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Урологія». Особливості викладання урології у ВМНЗ.
- Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень. Загальні принципи побудови дизайну урологічного дослідження.
- Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в урології.
- Аномалії сечостатевого органів. Інфекційні неспецифічні запальні захворювання органів сечостатевої системи.
- Надання невідкладної допомоги при запальних урологічних захворюваннях.
- Діагностика, клініка, лікування сечостатевого туберкульозу.
- Діагностика та лікування сечокам'яної хвороби, гідронефрозу.
- Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі, анурії, гематурії, ниркової кольки.
- Гостра та хронічна ниркова недостатність.
- Нефроптоз. Нейрогенні розлади сечовипускання.
- Оперативна урологія: операції на нирках, сечоводах, сечовому міхурі, лапароскопічні операції в урології.
- Ендоскопічні операції в урології. Роботасистовні операції в урології.
- Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань сечостатевої системи в Україні.

Аспірант (здобувач) має вміти:

- Проводити пальпацію при урологічних захворюваннях.
- Проводити дослідження через пряму кишку.
- Оцінити та інтерпретувати дані інструментальних та загальних лабораторних обстежень при урологічних захворюваннях.
- Інтерпретувати дані ультразвукового дослідження нирки, сечового міхура, передміхурової залози та органів мошонки.
- Надавати невідкладну допомогу при урологічних захворюваннях.
- Проводити доопераційну підготовку хворих з урологічними захворюваннями.
- Володіти методикою цистоскопії.
- Вміти встановити показання до оперативних втручань при урологічних захворюваннях.

2. Структура ВНД «Диференційований підхід до лікувальної тактики онкоурологічних захворювань»:

№ з/п	Назви тем	Кількість годин					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Практичні заняття (аудиторні)	СР	Усього	Практичні заняття (аудиторні)	СР	Усього
Кредит 1							
1.	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю «Урологія». Медично-соціальні та епідеміологічні питання в урології. Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Урологія». Особливості викладання урології у ВМНЗ, технологія педагогічного процесу. Методичні та методологічні основи в підготовці та викладання урології аспірантом. Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень. Загальні принципи побудови дизайну урологічного дослідження.	5	10	15	5	10	15
2.	Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в урології. Променева і радіонуклідна діагностика. Радіологічні та рентгенографічні методи дослідження урологічних захворювань. Діагностичні значення ультразвукового дослідження у урологічних хворих. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія в діагностиці захворювань сечостатевої системи. Урофлоуметрія, цистометрія.	5	10	15	5	10	15
Кредит 2							
3.	Аномалії сечостатевої системи. Інфекційні неспецифічні запальні захворювання органів сечостатевої системи. Надання невідкладної допомоги при гострому пієлонефриті. Аналіз засіву сечі на мікрофлору, та її чутливість до антибіотиків. Надання невідкладної допомоги при паранефриті. Надання невідкладної допомоги при гострому простатиті. Діагностика, клініка, лікування сечостатевого туберкульозу.	5	10	15	5	10	15
4.	Діагностика та лікування сечокам'яної хвороби, гідронефрозу. Ведення пацієнтів						

	з ушкодженням нирки. Ведення пацієнтів з ушкодженнями сечового міхура. Ушкодження уретри. Автопластика уретри.						
Кредит 3							
5.	Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі, анурії, гематурії, ниркової кольки. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Надання допомоги при сечостатевих норіцях. Полікістоз нирок.	5	10	15	5	10	15
6.	Нефроптоз. Нейрогенні розлади сечовипускання. Оперативна урологія: операції на нирках, сечоводах, сечовому міхурі, лапароскопічні операції в урології.	5	10	15	5	10	15
Кредит 4							
7.	Ендоскопічні операції в урології. Роботасистовні операції в урології. Санаторно-курортне лікування урологічних хворих. Лікувальне харчування в урології. Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних урологічних захворювань та розробка профілактичних заходів.	5	10	15	5	10	15
8.	Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань сечостатевої системи в Україні. Сучасні принципи реабілітації хворих з найбільш поширеними урологічними захворюваннями. Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я. Значення сучасних комп'ютерних технологій у практиці уролога. Інтегрування PhD кандидата у світове навчальне та наукове професійне середовище (через участь у міжнародних конференціях, симпозиумах).	5	10	15	5	10	15
Разом за ВД		40	80	120	40	80	120
Усього годин		120			120		

2. Основні питання тем практичних знань, що розглядаються

№	Назва теми	кількість годин
1.	Медицино-соціальні та епідеміологічні питання в урології. Нові напрямки наукових досліджень зі спеціальності «Урологія». Застосовування та удосконалення принципів доказової медицини в урології.	5
2.	Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в урології Променева і радіонуклідна діагностика. Радіологічні та рентгенографічні методи дослідження урологічних захворювань Діагностичні значення ультразвукового дослідження у урологічних хворих.	5
3.	Аномалії сечостатевої системи. Інфекційні неспецифічні запальні захворювання органів сечостатевої системи. Надання невідкладної допомоги при гострому пієлонефриті. Аналіз засіву сечі на мікрофлору, та її чутливість до антибіотиків. Надання невідкладної допомоги при паранефриті. Надання невідкладної допомоги при гострому простатиті. Діагностика, клініка, лікування сечостатевого туберкульозу.	5
4.	Діагностика та лікування сечокам'яної хвороби, гідронефрозу. Ведення пацієнтів з ушкодженням нирки. Ведення пацієнтів з ушкодженнями сечового міхура. Ушкодження уретри. Аутопластика уретри.	5
5.	Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі, анурії, гематурії, ниркової кольки. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Надання допомоги при сечостатевих норицях. Полікістоз нирок.	5
6.	Нефроптоз. Нейрогенні розлади сечовипускання. Оперативна урологія: операції на нирках, сечоводах, сечовому міхурі, лапароскопічні операції в урології.	5
7.	Ендоскопічні операції в урології. Роботасистовні операції в урології. Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних урологічних захворювань та розробка профілактичних заходів.	5
8.	Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань сечостатевої системи в Україні. Сучасні принципи реабілітації хворих з найбільш поширеними урологічними захворюваннями. Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я. Значення сучасних комп'ютерних технологій у практиці уролога. Інтегрування PhDкандидата у світове навчальне та наукове професійне середовище (через участь у міжнародних конференціях, симпозиумах).	5
Разом		40

5. Методи навчання.

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, репродуктивний та дослідницький методи. Комплексне методичне забезпечення навчального процесу включає систему навчально-методичної документації і засобів навчання, в які входять навчальні плани, програми, оснащення навчальні аудиторії, підручники та посібники, монографії, огляди літератури, а також вказівки для самостійної роботи при підготовці до практичних занять.

Самостійна робота при вивченні питань ВНД забезпечується методичними розробками з СР, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних завдань, алгоритмами самоконтролю знань і вмінь.

Проведення **підсумкового контролю** забезпечується методичними розробками для практичних занять та методичними розробками з СР, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних завдань, алгоритмами самоконтролю знань і вмінь.

6. Форми оцінювання :

- Тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою практичного заняття;
- Усна відповідь на стандартизовані питання за матеріалом поточної теми;
- Розв'язування типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
- Контроль практичних навичок;
- Підсумковий контроль.

7. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (пошукувачи), які не мають пропусків лекцій і практичних занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

8. Рекомендована література.

Основна:

1. Урологія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів: вид. 3-тє, випр. і доповн. / С.П. Пасечников, С.О. Возіанов, В.М. Лісовий, Костев Ф.І., Стусь В.П., та ін.; під ред. С.П. Пасечникова. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 424 с.: іл.
2. Urology: textbook for students of higher medical education Institutions /S.P. Pasiechnskov, S.O. Vozianov, V.M. Lesovoy (et al.); ed. by Pasiechnskov. / S.P. Pasiechnskov, S.O. Vozianov, V.M. Lesovoy (et al.) - Vinnytsia: Nova Knyha, 2016. - 400 p.
3. Урологія: учебник для студ. высших мед. учебн. заведений: перевод с укр. издания / С.П. Пасечников, С.А. Возіанов, В.Н. Лесовой, Костев Ф.И., Стусь В.П., и др./ Под ред. С.П. Пасечникова. - Изд.2. - Винница: Нова книга, 2015. - 456 с.: ил.
4. Урологія. За редакцією О.Ф. Возіанова, О.В. Люлько. Дніпропетровськ, 2002.
5. Атлас-руководство по урологии. Под ред. А.Ф. Возіанова, А.В. Люлько. - Днепропетровск, 2002.- Т. 1, 2, 3.
6. Урологія. Под ред. Н.А. Лопаткина.- М.: Медицина, 2005.
7. О.В. Люлько, О.Ф. Возіанов Підручник «Урологія» 3-є видання. Пороги. Днепропетровск. - 2012 р.
8. «Урологія (Методичні розробки практичних занять для студентів)» за

Додаткова :

1. Аляев Ю.Г., Крапивин А.А. Резекция почки при раке. - М.: Медицина, 2001.
2. Аляев Ю.Г., Григорян В.А., Султанова Е.А., Строков А.В., Безруков Е.А. Гидронефроз.- М., 2002.
3. Камышан И.С. Руководство по туберкулезу урогенитальных органов.- К., Нічлава, 2003,-496 с.
4. Мазо Е.Б. Кривобоков Г.Г. Гиперактивный мочевой пузырь.- М.: РГМУ, 2003.
5. Матвеев Б.М., Бухаркин Б.В., Матвеев В.Б. Рак предстательной железы.
6. Русаков В.И. Хирургия мочеиспускательного канала.- Ростов-на-Дону: Феникс, 1998.- 342 с.
7. Тиктинский О.Л., Александров В.П. Мочекаменная болезнь. - С.-Пб: Питер, 2000.- 384 с.
8. European Association of Urology Guidelines. 2010 edition.
9. Мартин И. Резник, Эндрю К. Новик. Секреты урологии. / Пер. с англ. - М.: «Издательство Бином», 1997г. - 352с.
10. Ю.Г. Аляев. Руководство к практическим занятиям по урологии. - М.: Медицинское информационное агенство, 2003. -208 с.
11. Д.Ю. Пушкарь. Урология: основные разделы. - М.: - МЕДпресс-информ, 2004. - 192с.
12. Бібліотека студента медика. Урологія. За ред. Ф.І. Костева. - Одеса, 2004. - 296с.
13. Ф.М. Ханно, С.Б. Малкович, А.Дж. Вейна. Руководство по клинической урологии- 3 изд. - М.:ООО «Медицинскоу информационное агенство», 2006. - 544с.
14. О. Эпштейн, Г.Д. Перкин, Д.П. де Боно, Д. Куксон. Непосредственное исследование больного./ Пер. с англ. М. - СПб: «Издательство БИНОМ» - «Невский диалект», 2001. - 336 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Державної установи "Інститут урології НАМН України": <http://www.inurol.kiev.ua>
2. Кафедра урології Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця: <http://urology.ucoz.ua>
3. Освітній портал Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця: <http://eduport.nmu.ua>
4. Український інформаційний портал урологів: <http://ukraine.uroweb.ru>
5. Стандарти надання медичної допомоги в Україні: <http://medstandart.net>
6. Сайт ролики в Білорусії: <http://urovveb.bv>
7. Міжнародний реферативний журнал "Урологія": <http://mrj-urology.ru>
8. Журнал "Експериментальная и клиническая урология": <http://ecuro.ru>
9. Науково-практичний журнал "Урологія": <http://urologya.com.ua/ru/archive>
10. Атлас визуализации в урологии: <http://urovisualcom>
11. Антибиотики и антибактериальная терапия: <http://www.antibiotic.ru>
12. Освітні інтернет портал з урології:<http://uroLoevmatch.com>
13. EuropeanUrology: <http://urovveb.org>
14. EAU Urological Guidelines: <http://uroweb.org/guidelines>

15. European Urology: <http://iomals.eisevicrhealth.com>
16. American Urological Association: <http://wwwauanet.org>
17. American Urological Association Foundation: <http://www.aufoundation.org>
18. Bristol Urological Institute: <http://bui.ac.uk>
19. British Journal of Urology International: <http://bjui.org>
20. British Association of Urological Surgeon: <http://wwwbaus.org.uk>
21. World Journal of Urology: <http://link.springer.com>
22. TTMed Urology: <http://ttmed.com/urology>
23. Міністерство охорони здоров'я України: <http://moz.gov.ua/>
24. Національна наукова медична бібліотека України: <http://library.gov.ua/>
25. Центр тестування МОЗ України : <http://testcentr.org.ua>